

ΑΠΑΡΑΙΕΚΤΑ ΧΑΜΗΛΟ ΤΟ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

Τοῦ ΝΙΚΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Κατὰ γενικὴ ὁμολογία, στὴν Ἑλλάδα ὑπάρχει ὀξύτατο θέμα ἀμοιβῆς τῆς ἐργασίας καὶ μόνον ὁ πρωθυπουργὸς τῆς προηγουμένης κυβερνήσεως ἐπέτρεπε στὸν ἑαυτό του νὰ ἀντιπαρέρχεται τὸ πρόβλημα αὐτό, μὲ τὸν ἀφορισμὸ ὅτι «ἡ προβολὴ οἰκονομικῶν αἰτημάτων ἀπὸ τοὺς ἐργαζομένους εἶναι παραλογισμός».

Θεωρητικά, τὸν «παραλογισμό» του ὁ πρῶην πρωθυπουργὸς προσπαθοῦσε νὰ τὸν στηρίξει, κυρίως, στὸν ἰσχυρισμὸ ὅτι «τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα ἔχει ἀυξηθῆ σημαντικά», στὰ χρόνια τῆς ἐξουσίας του, καί, ὅτι, στὸν ἴδιο καιρὸ, «τὸ ἐργατικὸ εἰσόδημα ἀυξήθηκε ἀκόμα περισσότερο».

Οἱ ἰσχυρισμοὶ αὐτοί, ἀνατρέπονται ἀπὸ τοὺς ἀριθμοὺς τῆς στατιστικῆς. Πρὶν μιλήσει ὅμως ἡ στατιστικὴ, ἄς ἀφήσουμε νὰ μιλήσουν ἐκεῖνοι ἀκριβῶς, πὺ ἔχουν κάθε λόγο νὰ ἐξωρατίζουν τὴν οἰκονομικὴ κατάσταση τῶν ἐργαζομένων, δηλαδὴ οἱ ἐργοδότες τους.

«Τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα τοῦ Ἑλληνοσ ἀνέρχεται διὰ τὸ 1961 εἰς 322 δολλάρια... Ἡ ἀπόστασις πὺ χωρίζει τὸν Ἑλληνα ἀπὸ τὸν πτωχότερον ἑταῖρον τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς δὲν εἶναι μόνον 225 δολλάρια. Τὸ πράγμα εἶναι χειρότερον. Οἱ «μέσοι» ὄροι εἶναι παραπλανητικοί». (Σύνδεσμος Ἑλλήνων Βιομηχάνων — Δελτίον Πληροφοριῶν 31.8.1963).

Πόσο πραγματικὰ παραπλανητικοὶ εἶναι οἱ μέσοι ὄροι, ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὴν βαθυτέρη μελέτη καὶ ἀνάλυση τῶν στατιστικῶν στοιχείων.

Σύμφωνα μὲ τὰ στοιχεῖα τῶν «Ἐθνικῶν λογαριασμῶν», τὸ «ἐργατικὸ εἰσόδημα» τοῦ 1959 ἦταν 31 δισεκατομμύρια δραχμές, πὺ ἀντιστοιχοῦσαν στὸ 40 ο)ο τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος.

Σὰν ἐργατικὸ εἰσόδημα, ἡ ὑπηρεσία «Ἐθνικῶν λογ)σμῶν» ὑπολογίζει ὄχι μόνον τὸ εἰσόδημα τῶν ἐργατῶν καὶ τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνο τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων (πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν) ἐν ἐνεργεία καὶ συνταξιούχων.

Τὸ πραγματικὸ ἐργατικὸ εἰσόδημα, δηλαδὴ τὸ εἰσόδημα τῶν ἐργατῶν καὶ τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, σύμφωνα μὲ τὰ στατιστικὰ δεδομένα τοῦ Ι.Κ.Α. ἦταν τὸ 1959, 16.014.558.000 δραχμές, πὺ

ισοῦται μὲ τὸ 21,7% τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, δηλαδή τὸ 50% περίπου ἐκείνου ποῦ ἐμφανίζει σὰν ἐργατικὸ εἰσόδημα ἢ ὑπηρεσία «Ἐθνικῶν Λογαριασμῶν».

Ἡ στατιστικὴ τοῦ Ι.Κ.Α. μᾶς δίνει καὶ τὸν ἀριθμὸ τῶν ἐργαζομένων καὶ τῶν προστατευομένων ἀπὸ αὐτοὺς μελῶν τῶν οἰκογενειῶν τους, τὸ 1959: 853.609 ἐργαζόμενοι ἐργάτες καὶ ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι καὶ 1.337.701 ἐξαρτώμενα ἀπὸ αὐτοὺς μέλη τῶν οἰκογενειῶν τους.

Μὲ βάση τὰ δεδομένα αὐτά, τὸ κατὰ κεφαλὴν ἐργατικὸ εἰσόδημα δὲν εἶναι τὰ 322 δολλάρια τοῦ μέσου ὄρου, τῶν «Ἐθνικῶν λογαριασμῶν», ἀλλὰ τὰ 243,5 δολλάρια τῆς στατιστικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ι.Κ.Α.

Αὐτά, γιὰ νὰ ἀποδειχθῆ ὅτι, συχνά, οἱ μέσοι ὄροι εἶναι ἀπατηλοί, καί, ὅτι χρειάζεται μιὰ πιὸ προσεκτικὴ καὶ πιὸ βαθειὰ μελέτη τοῦ προβλήματος γιὰ νὰ φθάσει κανεὶς στὴν ἀλήθεια.

Στὴν ἀλήθεια, σχετικὰ μὲ τὴν ἀμοιβὴ τῆς ἐργασίας καὶ τὸ ἐργατικὸ εἰσόδημα, εἶναι δυνατὸ νὰ φθάσουμε καὶ ἀπὸ ἄλλους δρόμους.

Ὑπολογίζεται ὅτι τὸ 30% τῶν ἐργατῶν ἀμοιβόνται μὲ τὰ κατώτατα ὄρια ἡμερομισθίων. Τὰ κατώτατα ὄρια, ποῦ καθορίσθηκαν μὲ τὴν γενικὴ ἐθνικὴ συλλογικὴ σύμβαση ἐργασίας τοῦ Ἰουνίου 1962, καὶ ἰσχύουν καὶ σήμερα, εἶναι:

- 57 δραχμὲς γιὰ τοὺς ἄνδρες
- 44 » γιὰ τὶς γυναῖκες
- 24 » γιὰ τοὺς μαθητευόμενους τῆς βιομηχανίας.
- 22 » γιὰ τοὺς μαθητευόμενους τῆς βιοτεχνίας.

Μὲ βάση τὰ δεδομένα αὐτά, εἶναι εὐκολο νὰ βρῆ κανεὶς τὸ μέσο καθαρὸ ἡμερήσιο εἰσόδημα τῶν ἀμοιβομένων μὲ τὰ κατώτατα ὄρια, ὅταν ξέρει ἀπὸ τὰ δεδομένα τῆς στατιστικῆς ὅτι: α) Οἱ κρατήσεις γιὰ ἀσφάλιστρα κ.λ.π. εἶναι περίπου 10% ἐπὶ τῶν ἡμερομισθίων καὶ β) ὅτι ὁ μέσος ὄρος ἀπασχολήσεως εἶναι 24½ ἡμέρες τὸν χρόνον.

Μὲ βάση καὶ τὰ στοιχεῖα αὐτά, τὸ πραγματικὸ εἰσόδημα τοῦ ἐνὸς τρίτου περίπου τῶν ἐργατῶν εἶναι:

Γιὰ τοὺς ἄνδρες $57 - 6 = 51 \times 245 : 365 = 34,20$ δραχμὲς.

Γιὰ τὶς γυναῖκες, $44 - 4,40 = 39,60 \times 245 : 365 = 26,60$ δραχμὲς.

Γιὰ τοὺς μαθητευομένους τῆς βιομηχανίας εἶναι 15 δραχμὲς.

Φυσικά, ὑπάρχει καὶ τὸ ἄλλο 70% τῶν ἐργαζομένων, ποῦ ἀμοιβόνται πάνω ἀπὸ τὰ κατώτατα ὄρια.

Πρέπει νὰ ἐξετασθῆ, συνεπῶς, ποιὸ εἶναι τὸ μέσο ἡμερομισθιο καὶ τὸ μέσο ἡμερήσιο εἰσόδημα ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ἐργαζομένων.

Τὰ στοιχεῖα, τὰ σχετικὰ μὲ τὸν γενικὸ μέσο ὄρο, τὰ ἀντλοῦμε ἀπὸ δύο διαφορετικὲς πηγές:

Πρῶτο ἀπὸ τὸ Ι.Κ.Α. Γιὰ τὸ 1ο ἔξάμηνο τοῦ 1962, τὸ Ι.Κ.Α. μᾶς δίνει μέσο ἡμερομισθιο 62,81 δραχμὲς. Συνεπῶς, τὸ καθαρὸ ἡμερήσιο ἐργατικὸ εἰσόδημα, τὸν Ἰούνιο τοῦ 1962 ἦταν:

$62,81 - 6,30 - 56,50 \times 245 : 365 = 38$ δραχ.

Δεύτερη ἐπίσημη πηγή, εἶναι ἡ Ε.Σ.Υ.Ε. (Ἐθνικὴ Στατιστικὴ Ὑπηρεσία Ἑλλάδος).

Σύμφωνα μὲ τὰ «ἀποτελέσματα τῆς ἐτησίας βιομηχανικῆς ἐρεῦνης ἔτους 1960», (ἔκδοση 1962), τὸ χρονιάτικο εἰσόδημα 161,677 ἐργατῶν, ποῦ ἐργάζονταν σὲ 5.859 βιομηχανικὲς ἐπιχειρήσεις, ποῦ ἀπασχολοῦν πάνω ἀπὸ 10 ἐργάτες, ἦταν, συνολικά, 2.953.000.000 δραχμὲς ἢ 50 δραχμὲς καὶ 20 λεπτὰ μέσο ἀκαθάριστο ἡμερήσιο εἰσόδημα. Μείον 5 δραχμὲς (10%) κρατήσεις γιὰ ἐργατικὰ ἀσφάλιστρα κ.λ.π., καθαρὸ ἡμερήσιο εἰσόδημα τοῦ βιομηχανικοῦ ἐργάτη 45 δραχμὲς.

Ἡ ἐπτάδραχμὴ διαφορὰ, ἀνάμεσα στὸν γενικὸ μέσον ὄρο τοῦ καθαρῶ ἡμερησίου ἐργατικοῦ εἰσοδήματος, ποῦ προκύπτει ἀπὸ τὰ στοιχεῖα τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ ἐκείνου ποῦ προκύπτει ἀπὸ τὰ στοιχεῖα τῆς ΕΣΥΕ, ὀφείλεται, προφανῶς, κατὰ κύριο λόγο, στό, στατιστικὰ διαπιστωμένο, γεγονός, ὅτι ἐνῶ ὁ γενικὸς μέσος ὄρος ἀπασχολήσεως εἶναι 24½ ἡμέρες τὸν χρόνον, ὁ μέσος ὄρος ἀπασχολήσεως τῶν βιομηχανικῶν ἐργατῶν εἶναι 280 ἡμέρες. Ἔτσι, δουλεύοντας 35 ἡμέρες περισσότερες ἀπὸ τὸν μέσον ὄρο, οἱ βιομηχανικοὶ ἐργάτες, ἐξασφαλίζουν εἰσόδημα, κάπως ὑψηλότερο, σχετικὰ μὲ τὸν γενικὸ μέσον ὄρο.

Σχετικὰ μὲ τὸ προπολεμικὸ ὕψος τῆς ἀμοιβῆς τῆς ἐργασίας, ὁρισμένοι μελετητὲς ὑποστηρίζουν ὅτι σήμερα ἡ ἀμοιβὴ τῆς ἐργασίας βρίσκεται χαμηλότερα. Ἄλλοι πάλι, ὑπολογίζουν ὅτι παρουσιάζε-

ται μιὰ σχετική αύξηση. Ἡ Διοίκηση τῆς Γ.Σ.Ε.Ε., πὸ κάνει τὸ κατὰ δύναμη γιὰ νὰ παρουσιάσῃ τὴν κατάστασιν τῶν ἐργαζομένων περισσότερο ρόδινη ἢ μᾶλλον λιγώτερο σκοτεινὴ ἀπὸ ὅσο εἶναι, παρουσίασε στὸ 14ο Συνέδριον τῆς ΓΣΕΕ (Ὀκτώβριος 1961) τὴν ἀκόλουθον σύγκρισιν:

«Ἐπὶ αὐξήσεως τοῦ προπολεμικοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος κατὰ 92,1% ἡ μέση ἀμοιβὴ τῆς ἐργασίας ἠύξθη κατὰ 22,5 τοῖς ἑκατόν».

Ὅπως βλέπουμε, ἀκόμη καὶ μὲ τοὺς αἰσιοδόξους ὑπολογισμοὺς τῆς ΓΣΕΕ, ἡ αύξηση τῆς ἀμοιβῆς τῆς ἐργασίας ἀπὸ τὸ 1938 ὡς τὸ 1959 ὑπολείπεται κατὰ 69,6% ἀπὸ τὴν αύξηση τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος. Καὶ ἀπὸ τοὺς ἀριθμοὺς αὐτοὺς, εἶναι ὀλοφάνερη ἡ ἀπαράδεκτη ἀνισότης στὴν κατανομὴ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος.

Οἱ μεταπολεμικὲς κυβερνήσεις καὶ ἰδιαίτερα ἡ κυβέρνησις τῆς τελευταίας ὀκταετίας, ἐφήρμοσε μὲ ὀλιγαρχικὸ πείσμα, πολιτικὴ πὸ ἔτεινε στὴ συσσώρευση ὄλο καὶ μεγαλύτερου πλοῦτου στὰ χέρια τοῦ κεφαλαίου καὶ στὴν ἀπαθλίωση τῶν μεγάλων λαϊκῶν μαζῶν. Ἡ ἐργατικὴ τάξις καὶ ἡ ἀγροτικὴ ἦταν οἱ κυριώτεροι στόχοι τῆς ἀντιλαϊκῆς αὐτῆς πολιτικῆς.

Μερικὰ ἀκόμη στατιστικὰ στοιχεῖα εἶναι ἄλλοι τόσοι ἀψευδεῖς μάρτυρες τοῦ γεγονότος, ὅτι ἡ πολιτικὴ πὸ ἐφαρμόσθηκε εὐνοοῦσε σκανδαλωδῶς τοὺς λίγους ἀνθρώπους τῶν μονοπωλίων, τοῖ ἀμέτρητου πλοῦτου καὶ τῆς ἐξοργιστικῆς σπατάλης, σὲ βάρος τῶν ἑκατομμυρίων ἐργαζομένων.

Τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐτησίως βιομηχανικῆς ἐρεῦνης τῆς ΕΣΤΕ γιὰ τὸν χρόνον 1960 (Ἔκδοσι 1962) δείχνουν ὅτι ἔναντι τριῶν περίπου δισεκατομμυρίων

πὸ διετέθησαν σὰν ἀμοιβὴ τῆς ἐργασίας 161.677 βιομηχανικῶν ἐργατῶν, οἱ 5.859 βιομήχανοι ἐργοδότες καρπώθηκαν κέρδη ἔξι δισεκατομμυρίων, δηλαδὴ συνολικὰ διπλάσιον ποσό. Ἔτσι, ἔναντι ἀκαθαρίστου μέσου ἡμερησίου ἐργατικοῦ εἰσοδήματος 50,20 δραχμῶν, ἔχουμε ἀκαθάριστο μέσο ἡμερήσιον ἐργοδοτικὸν εἰσόδημα 2.821 δραχμῶν, δηλαδὴ 1 πρὸς 56.

Ἡ ἀληθινὰ ἐξοργιστικὴ, κοινωνικὰ καὶ ἠθικὰ ἀπαράδεκτη αὐτὴ ἀνισότης, μεγαλώνει ἀπὸ χρόνον σὲ χρόνον. Σύμφωνα μὲ τὰ στατιστικὰ στοιχεῖα τῆς ΕΣΤΕ, τὸ μερίδιον τοῦ συνόλου τῶν ἐργαζομένων (ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων), ἀπὸ τὴν προστιθεμένην κατὰ τὴν μεταποίησιν ἀξίαν, ἦταν τὸ 1958 44,3%. Τὸ 1960, τὸ μερίδιον τῶν ἐργαζομένων ἐλαττώθηκε σὲ 40,4%, ἐνῶ ἀντίστροφα τὸ μερίδιον τῶν ἐργοδοτῶν πὸ τὸ 1958 ἦταν 55,7%, τὸ 1960 αὐξήθηκε σὲ 59,6%. (Σημειώνουμε ἐδῶ ὅτι μέσα στὸ ποσοστὸ πὸ φέρεται ὡς μερίδιον τῶν ἐργαζομένων συμπεριλαμβάνονται καὶ οἱ ἡγεμονικὲς ἀμοιβῆς τῶν διευθυντῶν τῶν ἐπιχειρήσεων).

Ὁ Σύνδεσμος τῶν Ἑλλήνων Βιομηχανῶν ἀναγνωρίζει δημοσίᾳ, ὅτι τὰ καθαρὰ κέρδη τῶν ἐργοδοτῶν ἀπὸ τὸ 1958 μέχρι τὸ 1961 αὐξήθηκαν κατὰ 100%. Ὅμως, ἀπὸ τοὺς ἰσολογισμοὺς ὀρισμένων μεγάλων ἐπιχειρήσεων, πὸ δημοσιεύθηκαν, (στοιχεῖα Σ.Ε.Β.), βγαίνει ὅτι ἀπὸ τὸ 1958 ὡς τὸ 1960 τὰ καθαρὰ κέρδη τοὺς αὐξήθηκαν ἀπὸ 196 ἑκατομμύρια δραχμῆς σὲ 465 ἑκατομμύρια, δηλαδὴ κατὰ 137% μέσα σὲ δύο χρόνια.

Ἄς συγκρίνουμε τώρα μὲ τὴν τεράστια αύξηση τῶν ἐργοδοτικῶν κερδῶν, τὴν ὀνομαστικὴν αύξηση τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐργαζομένων, στὴν τελευταία πενταετία 1958 - 1963:

Κατώτατα ὄρια ἡμερομισθίων

Ἔτος	Ἀνδρῶν αύξηση		Γυναικῶν αύξηση		Μαθητευομένων αύξηση	
1958	43		33		17	
1963	57	32,5%	44	33,3%	24	41%

Έτσι, ενώ μέσα σε μια διετία έχουμε εργοδοτικά κέρδη αυξημένα κατά 137%, μέσα σε μια δλόκληρη πενταετία έχουμε ονομαστική αύξηση των κατωτάτων δρίων 32,5% για τους άνδρες, 33,3% για τις γυναίκες και 41% για τους μαθητευομένους.

Υπογραμμίζουμε ότι είναι ονομαστική ή αύξηση αυτή, για τον λόγο, ότι στο ίδιο διάστημα ή μετατροπή της οκάς σε κιλό, ή ραγδαία ύψωση των τιμών σε βασικά είδη λαϊκής καταναλώσεως και γενικά ή ακρίβεια της ζωής, εξανέμισαν τις αυξήσεις αυτές και μεγάλωσαν ακόμα περισσότερο το έλλειμμα στο λογαριασμό εσόδων και δαπανών της εργατικής οικογένειας.

Η παρακολούθηση του ελλείμματος στο λ)σμο συντηρήσεως της εργατικής οικογένειας, φθάνει για να πείσει και τον πιο δύσπιστο για την διαρκή επιδείνωση της θέσης των εργαζομένων. (Τα στοιχεία της στατιστικής υπηρεσίας της ΓΣΕΕ) :

Το 1955 το μην. έλλειμμα ήταν 865 δραχ.
 Το 1956 το μην. έλλειμμα ήταν 794 δραχ.
 Το 1957 το μην. έλλειμμα ήταν 905 δραχ.
 Το 1958 το μην. έλλειμμα ήταν 992 δραχ.
 Το 1959 το μην. έλλειμμα ήταν 1106 δραχ.
 Το 1960 το μην. έλλειμμα ήταν 1133 δραχ.
 Το 1961 το μην. έλλειμμα ήταν 1313 δραχ.

Το 1962 και το 1963 το έλλειμμα αυξήθηκε ακόμα περισσότερο, όμως ή διοίκηση της ΓΣΕΕ έπαυσε να δίνει στη δημοσιότητα τα σχετικά στοιχεία.

Καί, για να τελειώνουμε με τα στατιστικά στοιχεία, παραθέτουμε τον πίνακα του Στατιστικού Γραφείου της Ε.Ο.Κ. για το ύψος της αμοιβής της εργασίας στις χώρες της Κοινής Αγοράς:

Μέσο Όρομισθιο

Στην Ελλάδα	δραχ. 8,50
Στην Ιταλία	» 19,40

Στην Ολλανδία	» 20,70
Στο Βέλγιο	» 23,70
Στη Γαλλία	» 24,00
Στη Δ. Γερμανία	» 24,20

Από τα στοιχεία αυτά φαίνεται καθαρά ότι το εργατικό εισόδημα στις χώρες της Κοινής Αγοράς είναι πάνω από διπλάσιο και σε ορισμένες περιπτώσεις τριπλάσιο από την Ελλάδα.

Αυτή είναι ή αδιάψευστη μαρτυρία των αριθμών, για το ύψος της αμοιβής της εργασίας στην Ελλάδα, για την άδικη, την αντικοινωνική κατανομή του εθνικού εισοδήματος και για την άθλια οικονομική κατάσταση των εργαζομένων.

Η απαράδεκτη αυτή κατάσταση, ερημώνει τα χωριά μας από τη νεολαία. Απογυμνώνει, βαθμιαία την Ελληνική βιομηχανία και την βιοτεχνία από το ειδικευμένο δυναμικό τους. Καί, κατά εκατοντάδες χιλιάδες, οδηγεί τους νέους μας στα ξένα εργοτάξια.

Για να σταματήσει ή αίμορραγία της μεταναστεύσεως, για να αυξηθ ή απορροφητικότητα της εσωτερικής αγοράς μας, για να αποτραπ ή κίνδυνος μιās οξύτατης οικονομικής κρίσης, που θα οδηγεί την οικονομία της χώρας από το κακό στο χειρότερο, χρειάζεται να ύψωθ ή ουσιαστικά το επίπεδο της ζωής της εργατικής τάξης μας, της αγροτιάς. Γενικά, χρειάζεται να ενισχυθ ή αγοραστική ικανότητα των πλατειών λαϊκών μαζών.

Οικονομική ανάπτυξη δέν είναι δυνατή με εργάτες κι' αγρότες οικονομικά εξασθλιωμένους.

Με την ένοια αυτή, το πανεργατικό αίτημα για άμεση γενική αύξηση των μισθών και ήμερομισθίων κατά 20% και των συντάξεων κατά 30%, αποκτά εύρύτερη, έθνική σημασία. Καί επιβάλλεται να υποστηριχθ από δλόκληρο το λαό. Το ίδιο και το δίκαιο αίτημα των αγροτών, για καλλίτερες τιμές στα αγροτικά προϊόντα.

